

Μακεδονικά

Τόμ. 1

Δημ. Α. Ζώτου, Η εθνική συνείδησις της Ηπείρου διά μέσον των αιώνων. (η΄) Αθήνα(ις), 1940. σσ. η΄ + (9-) 74.

Περικλής Κ. Βιζουκίδης

doi: [10.12681/makedonika.9287](https://doi.org/10.12681/makedonika.9287)

Copyright © 2016, Περικλής Κ. Βιζουκίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Βιζουκίδης Π. Κ. (2017). Δημ. Α. Ζώτου, Η εθνική συνείδησις της Ηπείρου διά μέσον των αιώνων. (η΄) Αθήνα(ις), 1940. σσ. η΄ + (9-) 74. *Μακεδονικά*, 1, 575–576. <https://doi.org/10.12681/makedonika.9287>

Ἡ διαίρεσις τῆς ὄλης μελέτης εἰς τὰ τρία προαναφερθέντα βιβλία δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν τεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως βάσιν τῆς πολιτικῆς καταστάσεως τῆς ἱστορουμένης πόλεως. Ὁ συγγραφεὺς ὅμως εἰργάσθη μὲ ζῆλον, χρησιμοποίησας πολλὰ ἀνεκμετάλλευτα στοιχεῖα διὰ νὰ μᾶς παρουσιάσῃ οὕτω σύντομον ἐκλαϊκευτικὴν μελέτην, χρήσιμον εἰς τοὺς πολλοὺς, ἀηγλαγαμμένην περιττῶν διὰ τὴν φύσιν τοῦ βιβλίου σημειώσεων.

ΕΥΑΓΓ. ΣΤ. ΤΖΙΑΤΖΙΟΣ

Δημ. Α. Ζώτου, Ἡ ἐθνικὴ συνείδησις τῆς Ἡπείρου διὰ μέσου τῶν αἰώνων. (ἐν) Ἀθήναις, 1940. σσ. η' + (9 -) 74.

Ὁ ἔγκριτος ἠπειρώτης δικηγόρος τοῦ Πειραιῶς Δημήτριος Ζώτος ἀπὸ δεκαπενταετίας καὶ πλέον ἀσχολούμενος καὶ περὶ ζητήματα ἔξω τῶν στενῶν ἐπαγγελματικῶν ὁρίων κείμενα, δημοσιεύει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐνδιαφερούσας πραγματείας, ἀναφερομένας ἰδίᾳ εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ Ἡπειρον. Οὕτω πρὸ διετίας ἐδημοσίευσεν τὴν διεξοδικὴν μελέτην « Ἡ δικαιοσύνη εἰς τὸ κράτος τοῦ Ἀλῆ-Πασσᾶ (1938) », ἣτις προεκάλεσε εὐρύτατον ἐνδιαφέρον καὶ ἐκρίθη λίαν εὐμενῶς, προγενέστερον δὲ τὰς πραγματείας « Οἱ Ἡπειρώται διὰ τὴν Ἡπειρον » (1926) καὶ « Ἡ ξενιτεία τῶν Ἡπειρωτῶν » (1936) καὶ κατὰ τὸ ἐπαίσιον οἰωνοῖς ἀρξάμενον ἔτος τὴν ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐπιγραφὴν.

Διὰ τῆς προκειμένης μελέτης ὁ συγγραφεὺς ἐπιθυμεῖ νὰ δώσῃ, ὡς γράφει ἐν τῷ προλόγῳ (σ. ε' - η'), « σὲ λίγες σελίδες τὴν εἰκόνα τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως μιᾶς Ἑλληνικῆς περιφέρειας ποῦ ὑπῆρξεν, εἶνε καὶ θάνατι πάντα Ἑλληνική, τῆς ἀθάνατης Ἡπείρου μὲ τὴ Χειμᾶρα τῆς καὶ τὸ Πρεμέτι τῆς, μὲ τ' Ἀργυρόκαστρο καὶ τὴν Κορυτσᾶ τῆς, μὲ τοὺς Ἀγίους Σαράντα καὶ τὸν Αὐλῶνα τῆς, μὲ τὴ Μοσχόπολι καὶ τὰ Γιάννινά τῆς, μὲ τὴν Ἄρτα καὶ τὴν Πρέβεζά τῆς. Τῆς μιᾶς ἐνιαίας κι' ἀδιάρητης Ἡπείρου μας, ποῦ ὅσο κι' ἂν μαρτύρησε, ματώθηκε, πληγώθηκε, κᾶνκε, λεηλατήθηκε, δὲν ἔχασε ποτὲ τὴν Ἑλληνικὴ τῆς Ἐθνικὴ συνείδησι » (σ. στ').

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ τεύχους περιέχει τὸ κύριον θέμα (σσ. 9 - 45), ὧστιν ἔπονται οἰονεὶ ἐν ἐπιμέτρῳ καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν « ... καὶ πέραν τοῦ Ἀτλαντικοῦ » σελίδες τινές (σσ. 49 - 74) περὶ τοῦ ἐν Ἀμερικῇ ἠπειρωτικοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὃν εἶδεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς ὁ συγγραφεὺς πρὸ τίνος χρόνου καὶ περὶ οὗ ἔκαμιν λίαν ἐπαγωγὰς διαλέξεις κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Ἐν τῇ ὄλῃ συγγραφῇ, ἐν ἣ διαφαίνεται ἀνά πᾶσαν σελίδα ὁ ζωηρὸς τοῦ Ἡπειρώτου ἐνθουσιασμός, ἐκτίθενται πολλὰ σημεῖα τῶν ἱστορικῶν περιπετειῶν τῆς ἀτυχησάσης πολλάκις, ἀλλὰ καὶ δοξασθείσης οὐχὶ ὀλιγώτερον εὐάνδρου χώρας, πρὸς ἣν ἰδιαιτέραν εὐλόγως αἰσθάνονται στοργὴν οἱ Πανέλληνες. Δι' ἰδίων καὶ ξένων γνωμῶν, ἔτι δὲ διὰ τῶν μνημείων τῆς δημοτικῆς Μούσης, ὑποστηρίζει ὁ συγγραφεὺς εἰς κομψὸν λογοτεχνικὸν ὕφος τὴν θέσιν, ὅτι ἡ Ἡπειρος ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον, παρά πάσας τὰς περιπετείας, ἃς ὑπέστη, εἶχε καὶ διετήρησε πάντοτε ἀκμαίαν ἑλληνικὴν ἐθνικὴν συνείδησιν, ὅπερ ἄλλως πᾶς Ἕλληνα καὶ μάλιστα πᾶς Ἡπειρώτην θεωρεῖ αὐτονόητον καὶ αὐταπόδεικτον, ἂν' οὐ μάλιστα τὰ ἀπανταχοῦ τέκνα τῆς Ἡπείρου πολλῶ μᾶλλον τὴν μητέρα Ἑλλάδα εὐηργέτησαν πάντοτε ἢ τὴν ἰδίαν αὐτῶν πτωχὴν μὲν, ἀλλ' ἐνδοξον πατρίδα.

Ἐν τῷ ἐπιμέτρῳ ἐκτίθενται λίαν ἐνδιαφέρουσαι εἰδήσεις περὶ προσώπων καὶ πραγμάτων τοῦ ἐν τῇ ἀμερικανικῇ διασπορᾷ Ἑπειρωτικοῦ στοιχείου καὶ διδασκόμεθα ἐντεῦθεν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὄλων Ἑπειρωτῶν τῆς Ἀμερικῆς ἀνέρχεται πιθανῶς εἰς ἑκατὸν περίπου χιλιάδας (σ. 51), μανθάνομεν δ' εὐχαρίστως ὅτι ὁ Ἑπειρωτῆς ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀμερικῆς σεβασμιώτατος Ἀθηναγόρας (ἄλλοτε Κερκύρας) κατανοήσας τὴν ἀνάγκην τῆς συγγραφῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀμερικῆς συγκεντρώνει τὸ ἀναγκαῖον ὕλικόν διὰ τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἔργον (σ. 52), οὐτινος εὐχομαι ταχεῖαν τὴν ἐκτέλεσιν.

Τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ φιλοκάλως καὶ πολυτελῶς ἐκτετυπωμένου συγγράμματος τοῦ Ἑπειρώτου λογίου καὶ δικαίου ἀνδρὸς συνιστῶ παντὶ Ἑπειρώτῃ καὶ παντὶ φιληπειρώτῃ.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ Κ. ΒΙΖΟΥΚΙΔΗΣ

Ἀντωνίου Κεραμοπούλλου, Μακεδονία καὶ Μακεδόνες. Δι' Ἀλέξις. Ἀθῆναι 1930.

Ἰωάννου Παπασταύρου, Μακεδονικὴ πολιτικὴ κατὰ τὸν 5ον π. Χ. αἰῶνα. Ἀλέξανδρος Α'. Τεύχος Α'. Θεσσαλονίκη 1936.

Περὶ τῆς παλαιότερας, τῆς πρὸ τοῦ Φιλίππου Β', ἱστορίας τῆς Μακεδονίας οἱ συγγραφεῖς γενικῶν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς ἱστορίας ἔργων παρέχουν συνήθως βραχεῖαν ἔκθεσιν εἰς τὸ κεφάλαιον κυρίως, τοῦ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Φιλίππου ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς σκηνῆς κατὰ τὸν 4ον π. Χ. αἰῶνα καὶ τὴν ἀνάμειξιν αὐτοῦ εἰς τὰ πράγματα τῆς Ἑλλάδος.

Ἔργα εἰδικώτερον περὶ τῆς Μακεδονίας πραγματευθέντα, μετὰ τὰ ὑπὸ τοῦ K. Otf. Müller (Über die Wohnsitze, die Abstammung und die ältere Geschichte des makedonischen Volkes, Berlin 1825) καὶ τοῦ O. Abel (Makedonien vor König Philipp, Leipzig 1847. Τοῦτου ἔχομεν μετάφρασιν εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν τοῦ Μ. Δήμιτσα, δημοσιευθεῖσαν ἐν Λειψίᾳ τὸ 1869) δημοσιευθέντα, ἔχομεν δύο ἐπιστημονικὰς ἐργασίας τοῦ Fritz Geyer (Makedonien bis zur Thronbesteigung Philipps II. München und Berlin 1930, πρβλ. ὁμοίως τὸ ἄρθρον του Makedonia ἐν τῇ Real — Enzyklopädie von Pauly Wissowa — Kroll), δι' ὧν παρέχεται συστηματικώτερα περὶ τῆς παλαιότερας μέχρι τοῦ Φιλίππου ἱστορίας τῆς Μακεδονίας, πραγματεία ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νεωτέρων τῆς ἱστορικῆς καὶ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐρεύνης πορισμάτων. (Ἀξιόλογος ἐργασία περὶ Μακεδονίας ἀπὸ ἀπόψεως κυρίως ἀρχαιολογικῆς εἶναι ἡ τοῦ Stanley Casson, Macedonia, Thrace and Illyria. Oxford University Press 1926.) Ἐν τῇ πρώτῃ ἐπιστημονικῇ ἐρευνῇ ὁ Fr. Geyer, κατόπιν ἀξιολόγου εἰσαγωγῆς, ἀναφερομένης εἰς τὴν τοπογραφίαν τῆς Μακεδονίας, ἐξετάζει τὴν προϊστορικὴν περίοδον τῆς Μακεδονίας καὶ τὴν παλαιοτάτην ἱστορίαν αὐτῆς, μέχρι τῶν χρόνων τῆς βασιλείας τοῦ Ἀμύντου Α' (500 περίπου π. Χ.).

Ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι περὶ τῆς περιόδου αὐτῆς τῆς ἱστορίας τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἐκτὸς τῶν ἔργων τοῦ Μ. Δήμιτσα, (Ἀρχαία Γεωγραφία τῆς Μακεδονίας, Ἀθῆναι 1870/74· τοῦ ἰδίου: Ἡ Μακεδονία ἐν λίθοις φθεγγομένοις καὶ μνημείοις σωζομένοις, Ἀθῆναι 1896) τὰ ὁποῖα τοῦτο μὲν καθορίζουν γεωγραφικῶς τὰ διάφορα τῆς ἀρχαίας Μακεδο-